خبر

اعلام رسمی نرخ جدید خوراک پتروشیمی‌ها

• **ایرنا:** وزیر نفت نرخ خوراک گاز طبیعی واحدهای پتروشیمی را با قیمت‌های کنونی هشت‌ونیم تا ۹ سنت برای هر مترمکعب اعلام کرد و گفت: فرمول جدید برای سرمایه‌گذاران آتی در این صنعت، پیام خوبی دارد. بیژن زنگنه درباره ابهام موجود درباره نرخ خوراک گاز طبیعی واحدهای پتروشیمی افزود: با مشخص‌شدن این فرمول، سرمایه‌گذاران می‌توانند با خیال آسوده اقدام به سرمایه‌گذاری در این صنعت کنند. وی با بیان اینکه این فرمول تلفیقی از قیمت داخلی و مجموعه‌ای از هاب‌های (بازارهای) عرضه‌کننده گاز در اروپا و آمریکاست، اضافه کرد: این فرمول قیمت از ابتدای سال ۱۳۹۵ آغاز و تا ابتدای سال ۱۴۰۵ معتبر است. به گفته وزیر نفت، با این فرمول، قیمت خوراک گازی واحدهای پتروشیمی در هیچ شرایطی از ۹۰ درصد هاب‌های رقیب فراتر نخواهد رفت.

ژاپن بیمه دولتی نفتکش‌های حامل نفت ایران را نگه می‌دارد

• **ایسنا:** منابع صنعتی و دولتی در ژاپن اعلام کردند: با وجود لغو تحریم‌ها علیه ایران، خریداران ژاپنی نفت این کشور همچنان مجبورند به استفاده از بیمه ویژه کشتی‌رانی دولت ژاپن برای واردات نفت از ایران در آینده نزدیک ادامه دهند. به گزارش رویترز، شرکت‌های کشتی‌رانی پس از لغو تحریم‌های ایران درباره دریافت پوشش بیمه‌های آمریکایی، همچنان با ابهام مواجه هستند و این به معنای این است که دولت ژاپن احتمالا مجبور خواهد بود موافقت پارلمان را برای تمدید پوشش بیمه پس از ماه مارس به دست آورد. یک منبع دولت ژاپن و یک مقام آگاه در شرکت بیمه خصوصی اصلی ژاپن (جی‌پی‌آی) گفت: اما شرکت‌های آمریکایی هنوز قادر به ارائه پوشش بیمه برای کشتی‌های ایرانی نیستند. این منبع آگاه دولتی که خواست نامش فاش نشود، با بیان اینکه شرکت‌های کشتی‌رانی با استفاده از شرکت‌های بیمه خصوصی حاضر به ریسک نیستند، گفت: تحریم‌ها به صورت مشروط لغو شده‌اند و بنابراین طرح دولت در شرایط کنونی ادامه خواهد یافت. این مقام جی‌پی‌آی افزود: تنها حدود ۹۰ درصد از پوشش بیمه معمولی ۸.۱ میلیارد دلاری برای هر کشتی حفظ خواهد شد، زیرا شرکت‌های بیمه آمریکایی حدود ۱۰ درصد کل پوشش را تقبل می‌کنند.

افزایش ۱۳درصدی کشفیات قاچاق کالا و ارز

• **مهر:** فرمانده نیروی انتظامی با اعلام اینکه با راه‌اندازی قرارگاه تشدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ۱۳ درصد در کشفیات افزایش داشته‌ایم، گفت: ناجا با صرافی‌های غیرمجاز برخورد می‌کند. سردار حسین اشتری در حاشیه همایش تخصصی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در جمع خبرنگاران گفت: در مبادی ورودی، اقدامات اولیه صورت گرفته و با همکاری چند دستگاه ذی‌ربط، موفق شده‌ایم فعالیت‌های مناسبی در زمینه برخورد با قاچاقچیان کالا و ارز انجام دهیم. اشتری درباره قاچاق سوخت نیز گفت: درباره برخورد و شناسایی قاچاقچیانی که در زمینه قاچاق سوخت فعالیت می‌کنند، خوشبختانه ناجا اقدامات خوبی انجام داده است. در این زمینه به‌ویژه در شهرهای جنوبی و غربی، شناسایی باندها و شبکه‌های ترانزیت سوخت شناسایی شده‌اند و با همکاری مراجع قضائی، شناسایی و دستگیری سرشبکه‌ها در دستور کار قرار گرفته است. اشتری با اشاره به اینکه کلیه فعالیت‌های انجام‌شده در زمینه مبارزه با قاچاق سوخت و قاچاق کالا و ارز لازم است اما کافی نیست، افزود: قطعا باید در این زمینه کارهای بیشتری انجام شود. با درخواست بانک مرکزی و ضمن هماهنگی با تعزیرات حکومتی، محل‌های غیرمجازی که مبادرت به خریدوفروش سکه و ارز می‌کنند، شناسایی شدند و از دیروز برخورد با این مراکز در دستور کار قرار گرفته است و بسیاری از مراکز غیرمجاز شناسایی و پلمب شده‌اند.

قیمت جهانی نفت بازهم کاهش یافت

• **مهر:** قیمت جهانی نفت در بازار معاملات آتی روز سه‌شنبه همچنان قیمت زیر ۳۰ دلار را تجربه کرد. به گزارش رویترز، قیمت جهانی نفت در ساعات اولیه بازار معاملات آتی روز سه‌شنبه همچنان با روند کاهشی آغاز به کار کرد، این در حالی است که از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون بهای طلای سیاه یک‌چهارم ارزش خود را از دست داده است و از طرفی، شروع به کار نفتی ایران در دوران پساتحریم به نگرانی فزونی عرضه بر تقاضای جهانی افزوده است. درهمین‌حال، قیمت نفت دریای برنت برای تحویل در ماه فوریه به ۲۸دلارو ۸۴ سنت در هر بشکه رسید و همچنان زیر ۲۹ دلار باقی ماند، ضمن اینکه قیمت نفت وست تگزاس اینترمیدیت آمریکا با ۲۸ سنت کاهش به رقم ۲۹ دلارو ۱۴ سنت به ازای هر بشکه معامله شد.

یارانه مخفی مجلس به خودش

ادامه از صفحه۵

اینجا یک نوع یارانه مخفی دیده می‌شود. یک نوع یارانه، یارانه قانونی است؛ مثلا مجلس تصویب می‌کند که مجلس و شورای نگهبان از قانون محاسبات عمومی معاف هستند؛ یعنی قانون‌گذار، قانونی را که خودش وضع کرده برای خودش خوب نمی‌داند. این خودش نوعی یارانه است. بدین معنی که شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی، قانون خودشان را برای خودشان قبول ندارند. به‌قول‌معروف، مرگ فقط برای همسایه که نباید خوب باشد. اگر قانون خوب نوشته شده، باید برای همه خوب باشد. دلیلی ندارد خودشان را از قانونی که خودشان تصویب کرده و معتقد به اجرای آن هستند، معاف بدانند؛ بنابراین یک نوع یارانه قانونی هست که داده می‌شود. درحالی‌که به‌طورکلی، باید اصل بر شفاف‌بودن پرداخت یارانه‌ها باشد و یارانه به هیچ مؤسسه‌ای که باید روی پای خودش بایستد داده نشود. اگر مؤسسه‌ای نمی‌تواند بدون یارانه حیات پیدا کند، مشخص است که مدیریتش مشکل دارد و باید اصلاح شده و تبدیل به مؤسسه‌ای شود که بتواند سودده باشد. آن وقت یارانه به افراد مستحق به‌طور مشخص داده شود نه به‌طور مخفی؛ مثلا یارانه گندم، برنج، قندوشکر برای همه است که ناعادلانه است. باید همه مردم بدون یارانه باشند؛ اما کسانی که مستحق هستند از طرف دولت کمک دریافت کنند.

وقتی برخی نهادها فارغ از بودجه اختصاص‌یافته به آنها، در مراحل کار و در صورت درآمدزایی، مالیات نمی‌دهند، این امر مصداقی برای یارانه نیست؟

این یک نوع رانت است؛ مثلا می‌گویند مؤسسات خاصی مالیات ندهند، این کار خیلی اشتباه است. اگر قرار است این مؤسسات سودآور باشند، نباید هیچ امتیاز خاصی داشته باشند. اشکالی ندارد که یک مجموعه‌ای بودجه خاصی داشته باشد اما این تفاوت بین مؤسسات، باعث ایجاد فساد در داخل مؤسساتی می‌شود که مدیران و کارکنانش مانند دیگران هستند ولی از مالیات معاف هستند، درحالی‌که مالیات را همه کسانی که درآمد دارند باید بپردازند. از نظر شرعی هم اشکال دارد، چون اگر از افراد پردرآمد مالیات دریافت می‌کنیم باید از دیگران هم دریافت کنیم.

به فساد هم اشاره کردید. می‌توان گفت درنهایت این مسائل به فساد کشیده می‌شود؟

عوامل فساد خیلی متعدد هستند.

به‌هرحال تأثیر دارد، چون باعث قدرت می‌شود. وقتی امتیاز به بخش‌های خاصی داده می‌شود منجر به افزایش قدرت و ثروت آنها می‌شود. ثروت زیاد هم باعث می‌شود بتوانند از امکانات بیشتری استفاده کنند. ثروت بالا که نظارتی هم روی آن نباشد منجر به فساد نمی‌شود؟

شاید نتوانیم نام فساد را روی این امر بگذاریم؛ منجر به نابرابری و امتیاز می‌شود. فساد در مؤسساتی که مالیات هم می‌دهند دیده می‌شود. نابرابری و اجرانکردن قانون با تبعیض، یک نوع فساد است، اما چیزی که ما در عرف به نام فساد می‌شناسیم شاید نتوانیم به آنها اطلاق کنیم. در عرف اختلاس، دزدی، سوءاستفاده و خلاف قانون کاری‌کردن فساد است. اینها حساب و کتاب دارد و احیانا مرجع مصرفش هم در خود شرکت‌ها مشخص است. ممکن است در آن شرکت‌ها هم فساد باشد اما نمی‌توانیم اطلاق به فساد کنیم. این نوعی نابرابری و به نظر من رعایت‌نکردن حقوق عمومی است.

در معنای علمی فساد نامیده می‌شود اما در معنای عرف خیر.

بله.

در صنایع، بخش‌هایی مانند خودروسازی، فولاد، ذوب‌آهن و... را داریم که موردتوجه ویژه قرار می‌گیرند. این موضوع به خاطر تأثیرشان بر رشد اقتصادی است یا دلیل دیگری دارد؟

بحث تولید و واردات را از هم جدا کنید. موردی که شما می‌گویید، بیشتر در واردات صرف ما هستند. مثلا در سال گذشته ده‌ها هزار اتومبیل وارد کردیم که درون خودشان سود بسیار زیادی برای واردکنندگان دارند و از قِبَل آنها تعداد معدودی سود می‌برند. معتقد نیستم فولاد یا خودروسازی موردتوجه ویژه است؛ چون دولت به‌طور مستقیم پرداختی به اینها ندارد. هیچ قانون خاصی برای اینها وجود ندارد.

اما آن‌گونه‌که دیده می‌شود عموما این صنایع خاص، نفوذ زیادی در قدرت دارند.

نفوذ باید برایندی داشته باشد. مشکل کارخانجات خودروسازی ما این است که رقم بسیار زیادی به بانک‌ها بدهکار هستند؛ یعنی خودروسازی را به این صورت شیک و شسته‌رفته نبینید. خودروسازان ما به دلیل وام‌های سنگینی که از بانک‌ها گرفته‌اند، به‌شدت مقروض هستند و سالانه باید رقم بسیار زیادی بهره پرداخت کنند که خیلی از اینها معوق شده و قابل‌پرداخت نیستند. درواقع اینها با استفاده از پول‌های مردم و پیش‌فروش کالاهایشان و در غیاب محصولات خارجی با قیمت مناسب توانسته‌اند تولید و محصولات خود را در جامعه عرضه کنند. ممکن است محصولات آنها از نظر کیفی شایستگی لازم را نداشته باشد اما من تبعیض خاصی بین خودروسازی و فولاد در بین دیگر صنایع نمی‌بینم. برعکس فکر می‌کنم این‌طور نیست که کارخانجات خودروسازی خیلی متعین و از نظر مالی و اقتصادی خوب باشند، بلکه به دلیل بدهی‌های سنگینشان از نظر تراز، دچار مشکل هستند و ممکن است خیلی از مشکلاتشان را مخفی کنند و حتی در ترازنامه‌هایشان ممکن است دستکاری کنند. صنایعی مانند پتروشیمی و برخی صنایع غذایی اما بیش از اینها سودآور هستند.

سودآوری ماهیتا بد نیست.

فرض کنید قیمت تمام‌شده یک کیک برای شما دو تومان باشد و پنج تومان بفروشید. این یک رانت قابل‌توجه است.

شاید نشود سودآوری را به آن اطلاق کرد. درباره پتروشیمی‌ها شاید بتوان گفت از خوراک ارزان استفاده می‌کنند.

خیر. منظور من چیز دیگری است. قیمت تمام‌شده‌شان را طوری محاسبه می‌کنند که بتوانند در بازار، بعضی محصولات را با قیمت بالاتر فروخته و سود بیشتری ببرند. این کار گران‌فروشی است. گاهی قیمت تمام‌شده‌شان را دو برابر محاسبه می‌کنند. درواقع خودشان برای کارشان سود بیشتری در نظر می‌گیرند. اما در مورد خودروسازی این‌طور فکر نمی‌کنم چون اطمینان دارم به دلیل وام‌های سنگینی که گرفته‌اند، مقدار زیادی از قیمت تمام‌شده خودروها در بازار، بابت هزینه‌های مالی است که می‌پردازند. چند سال قبل اطلاع داشتم یکی از خودروسازی‌ها حدود ۱۰هزار میلیارد تومان بدهی داشت و بهره سالانه‌ای که پرداخت می‌کرد، رقم بسیار زیادی بود که بهره سالانه را روی قیمت تمام‌شده اضافه می‌کرد. درحقیقت سیستم مالی خودروسازهای ما هم خوب نیست و دولت هم به آن معنا به اینها یارانه نمی‌دهد اما بهشان فرصت می‌دهد. بانک‌ها هم نمی‌توانند به‌خاطر طلبشان خودروسازی را متوقف کنند یا خودروها را مصادره کند و مجبور هستند مماشات کنند البته این مماشات به نفع بانک‌ها هم هست چون طلبشان روز به روز اضافه می‌شود.

پرداخت یارانه مخفی در کدام دولت‌ها بیشتر بوده؟

دولت‌های ما کلا قادر به برخورد ریشه‌ای با مسائل نیستند. همین دولت فعلی را ببینید؛ درحالی‌که در خیلی از مسائل از نظر مالی مشکل دارد و طرح‌های عمرانی راکد مانده، سالی حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی را پرداخت می‌کند و جرئت قطع‌کردنش را ندارد. متقابلا در جاهایی که باید هزینه کند هم امکان هزینه ندارد. در دولت آقای هاشمی‌رفسنجانی این تئوری شروع شد که بتوانند شفاف‌سازی کنند و یارانه‌ها را از بین ببرند؛ تا حدودی هم این کار را کردند اما نتوانستند ادامه دهند. در کشور ما وقتی دولتی شروع به کاری می‌کند، بلافاصله مخالفان شروع به تخریب دولت و افکار عمومی را به‌شدت منحرف می‌کنند مثلا در دولت آقای خاتمی که بحث اصلاحات سیاسی تا حدودی مطرح بود (که البته اتفاقی هم نیفتاد) بلافاصله مخالفان ایشان مسئله اصلاحات اقتصادی و محرومیت مردم و ناکافی‌بودن درآمد مردم را علم کردند؛ یعنی شروع به تحریک مردم کردند به اینکه این دولت هیچ فکری برای معیشت مردم ندارد و دولت هم کم‌کم خنثی شد و از شعار اصلی خودش دست برداشت، چون مسائل اقتصادی این‌طور نیست که کسی بتواند تحول اساسی در آن ایجاد کند؛ برعکس به نظر من در دولت‌های نهم و دهم تخریب اقتصادی جامعه به‌شدت رشد کرد، یعنی واحدهای صنعتی دچار مشکل شدند و واردات با وجود تحریم‌ها به‌شدت افزایش پیدا کرد. ارزی که با این زحمت به دست می‌آمد، با وجود تحریم‌هایی که داشتیم سرمان را مثل کبک زیر برف کردیم و گفتیم خبری نیست و شروع به خرج‌کردن کردیم. از همان دولت‌هایی که ما را تحریم کردند، به صورت کلان کالاهای لوکس خرید کردیم. از آلمان که ما را تحریم کرد، پورشه خریدیم. اگر کسی به‌دقت به این عملکرد نگاه کند، فکر می‌کند با یک فیلم کمدی روبه‌رو است که یک عده با ما دشمنی می‌کنند و ما نوازششان می‌کنیم. کره ما را تحریم اقتصادی کرد و ما از هیوندای و سامسونگ و کیاموتورز واردات داشتیم. متأسفانه روال کار در کشور ما منطقی و متناسب با فعالیت‌های بین‌المللی‌مان نبود.

کلا وقتی مسائل مخفی باشد، نمی‌توان تصمیم گرفت. معلوم نیست درآمد و هزینه چقدر است، معلوم نیست درآمدها را کجا باید هزینه کرد، پس به سمت یک فضای غبارآلود می‌رویم. درحالی‌که فضا باید شفاف باشد، بدانیم چه کسی چقدر درآمد دارد و باید مالیات بدهد، چه کسی ناتوان است و امکان کارکردن ندارد و نیازمند کمک است

زمان جنگ اوضاع چطور بود؟

در آن زمان شرایط خاصی به وجود آمد. با تشکیل ستاد بسیج اقتصادی همه‌چیز تنظیم شد. آنچه در دولت نهم و دهم اتفاق افتاد، اگر در آن زمان رخ می‌داد، کشور به ورشکستگی می‌رسید اما با مدیریت دقیق و حساب‌شده مسائل اجتماعی تا حد زیادی کنترل شد و از این بابت لطمه‌ای به مردم وارد نشد.

الان چطور؟

الان به نظرم دولت نمی‌تواند سیاست‌های قاطع و جایزالخطا جلو می‌فرستند و آن افراد دست به کار اقتصادی می‌زنند و موجب سودآوری می‌شوند و درنهایت اگر رسوایی باشد، سر آنها زیر آب می‌رود. کسانی امثال شهرام جزایری یا بابک زنجانی. آیا این کارفرمایان مخفی در ایجاد این شرایط نقش دارند؟

صددرصد. اما اینکه چه کسانی پشت چه کسانی هستند، یک کار اطلاعاتی است. در حقیقت سیستم‌های اطلاعاتی و امنیتی کشور از این موضوع باید خبردار شوند. طبیعتا کسانی که خودشان را مخفی می‌کنند، در جریان کار تأثیراتی دارند. به‌عنوان مثال درباره مسئله قاچاق، فکر نمی‌کنم مبارزه با قاچاق برای سیستم دولتی‌ما سخت باشد. برای اینکه ما کالاهای قاچاق عظیمی در کشور می‌بینیم و این‌طور نیست که یک نفر با کوله‌پشتی از مرز رد شده باشد. پس سیستم دولتی‌ما قابلیت کنترل را دارد اما چرا کنترل نمی‌شود یا می‌گویند اسکله‌هایی هست که چنین و چنان است، نمی‌دانم. زمانی می‌گفتند ۱۱۴ اسکله قاچاق وجود دارد که از آن کالا وارد می‌شود، این دیگر وظیفه سیستم قضائی و امنیتی مملکت است که به این مسائل رسیدگی کنند.

ایجاد این قدرت‌های اقتصادی ناشی از ثروت انباشته‌شده است. قدرت و ثروت در کنار هم ایجاد فساد می‌کنند و مسئولان هم به این قضیه اشاره دارند. این قدرت و نفوذ در گرفتن یارانه‌ها تأثیری دارد یا یارانه‌ها ایجاد قدرت می‌کند؟

اصل یارانه اشتباه است. ثروت باید تمرکز داشته باشد تا قدرت ایجاد کند. یارانه ایجاد قدرت نمی‌کند برعکس قدرت دولت را تضعیف و پخش می‌کند. فرض کنید برای کسی که ماهانه ۴۰، ۵۰ هزار تومان یارانه می‌گیرد، نمی‌تواند قدرت ایجاد شود، اما عواملی که از نظر تعداد محدود هستند اما قدرت اداره کالای قاچاق و قدرت دامپینگ در جامعه را دارند، آنها ایجاد فساد می‌کنند.

قدرت سبب دریافت این امتیازها نمی‌شود؟

من به این نتیجه رسیده‌ام اگر انسان نتواند کاری را که کرده، بیان کند یعنی فساد. مثلا از شما می‌پرسند ناهار چه خورده‌اید، می‌گویید من جوجه کباب خورده‌ام. اگر شما مشروب الکلی خورده باشید هم می‌گویید؟ مسلم است که نه و این یعنی فساد. هر کار مخفی را که نتوان بیان کرد فساد است. اگر ما به این تعریف برسیم به شفافیت می‌رسیم که مؤسسات باید شفاف باشند. الان شرکت‌هایی که در بورس هستند باید ترازنامه شفاف و گویا داشته باشند تا بتوانند در بورس حاضر باشند. اگر کسی بگوید من کالا را از مبادی اصلی وارد نمی‌کنم اما از جاهایی وارد می‌کنم و حقوق دولت را هم به‌نوعی می‌پردازم، این فساد است و قدرت ایجاد می‌کند.

گذر

وال‌استریت ژورنال:

ورود ایران نفت را زیر ۳۰ دلار تثبیت کرد

• بهای نفت در بازارهای جهانی در پی لغو تحریم‌های هسته‌ای ایران مجددا کاهش یافت و نفت برنت و نفت سبک آمریکا زیر ۳۰ دلار در هر بشکه تثبیت شدند. به گزارش وال‌استریت ژورنال، نفت برنت دریای شمال برای تحویل در ماه مارس با ۱.۲۸ درصد کاهش به ۲۸دلارو ۵۴ سنت در هر بشکه رسید. نفت سبک آمریکا همچنان در قالب قراردادهای فوریه معامله می‌شود و کمتر تحت‌تأثیر بازگشت نفت ایران قرار گرفته است اما همچنان با ۱.۵ درصد کاهش برای تحویل در ماه فوریه ۲۸ دلار و ۹۹ سنت دادوستد شد. چشم‌انداز افزایش روزانه ۵۰۰ هزار بشکه عرضه نفت ایران در بازار اشباع‌شده کنونی، نگرانی اصلی بازار است و بسیاری از ناظران بازار معتقدند این وضعیت در هفته آتی بدتر خواهد شد و به‌زودی ۲۵ دلار را تجربه خواهد کرد.

۸۲ هزار تن برنج به یک کنسرسیوم فروخته شد

• **ایرنا:** مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران در پی انتشار اخباری مبنی بر فروش انحصاری برنج دولتی گفت: قرارداد فروش ۸۲ هزار تن برنج به ارزش یک‌هزارو ۸۲۲ میلیارد ریال، انحصاری نبوده و مربوط به یک کنسرسیوم است و هیچ ابهامی در قرارداد وجود ندارد. علی قنبری افزود: برای حفاظت و صیانت از اموال دولتی، هرساله نیاز است بخشی از برنج ذخیره‌سازی‌شده (قدیمی) توسط این شرکت فروخته و برنج جدید جایگزین شود؛ بنابراین به‌تازگی با تصویب هیأت‌مدیره این شرکت، ۸۲ هزار تن برنج به مبلغ یک‌هزارو ۸۲۲ میلیارد ریال به یک کنسرسیوم فروخته شد، اما قرارداد به اسم یک شخص حقیقی است. وی تخفیف ۲۰درصدی این قرارداد را تکذیب کرد و گفت: این محموله برنج با یک تخفیف اندک به این کنسرسیوم فروخته شد و تا پایان امسال به‌تدریج به فروش می‌رسد. قنبری درباره تاریخ مصرف برنج‌های خریداری‌شده توسط این شرکت نیز تصریح کرد: همه برنج‌های شرکت بازرگانی دولتی ایران سالم است؛ آن بخشی از برنج که از سال گذشته باقی مانده نیز تا پایان سال ۲۰۱۶ مهلت مصرف دارد.